

Lieta Nr.C27175312
CA-1747/29, 2014.g.

SPRIEDUMS
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ
Rīgā 2014.gada 26.septembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija
šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētāja I.Celmaņa,
tiesnese M.Ābele un tiesnesis V.Vazdiķis
ar sekretāri L.Miezīti,
piedaloties prasītāju pilnvarotajam pārstāvim Edgaram Džeriņam un atbildētāja
pilnvarotajai pārstāvei Intai Škrabai,
atklātā tiesas sēdē izskatīja M un Rīgas domes apelācijas sūdzības par
Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2014.gada 13.februāra spriedumu civillietā Z
un M prasībā pret Rīgas domi par kaitējuma atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2012.gada 17.maijā Z un M (turpmāk – prasītāji) Rīgas
pilsētas Centra rajona tiesā cēla prasību pret Rīgas domi (turpmāk – atbildētājs), lūdzot
atlīdzināt prasītājiem nodarītos zaudējumus 1110,64 EUR (780,56 LVL) un morālo
kaitējumu 4268,62 EUR (3000 LVL), kopā 5379,26 EUR.

Prasība pamatota ar Ceļu satiksmes likuma 6.panta pirmās daļas 8.punktu,
Civillikuma 1635.panta pirmo daļu.

[2] Ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2014.gada 13.februāra **spriedumu** (lietas
72.-77.lapa) prasība apmierināta daļēji.

Piedzīti no Rīgas domes par labu Z un M zaudējumi
399,20 EUR, morālā kaitējuma atlīdzība 399,20 EUR, tiesāšanās izdevumi – valsts nodeva
119,75 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 2,35 EUR.

Noraidīta Z un M prasība daļā par zaudējumu atlīdzināšanu
711,44 EUR, morālā kaitējuma atlīdzināšanu 3869,41 EUR un tiesāšanās izdevumu 194,95

EUR, kas sastāv no samaksātās valsts nodevas 192,60 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem 2,35 EUR, piedziņu no Rīgas domes.

Noteikts Rīgas domei termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

[3] Pirmās instances tiesa atsaukusies uz Civilprocesa likuma 97.panta pirmajā daļā noteiktajiem kritērijiem pierādījumu izvērtēšanā un norādījusi, ka tiesai nerodas šaubas par to, ka 2011.gada 2.aprīlī plkst.14.43, Rīgā, vadītājs Z vadīja automašīnu AUDI ar valsts numura zīmi , pa Jūrmalas gatvi no Dzirciema ielas uz Slokas ielu, un uzbrauca kanalizācijas akas vākam, kuru no vietas izkustināja priekšā tajā pašā virzienā braucošā automašīna, kā rezultātā tika bojāta automašīna.

Minēto faktu apstiprina ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokols (lietas 19.-20.lapa), kurā ir fiksēts, ka automašīnai ir bojāts priekšējais atdurstienis, radiators. Protokolā fiksētos apstākļus pierāda pievienotā fototabula (lietas 21.-23.lapa).

Arī savā paskaidrojumā (lietas 24.lapa) pēc negadījuma Z apstiprina negadījuma apstākļus, kas fiksēti ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokolā. Z paskaidrojumā norāda, ka no priekšā braucošās automašīnas parādījās kanalizācijas lūkas vāka daļa, un lai izvairītos no sadursmes ar to, viņš bija spiests iebraukt atvērtā kanalizācijas lūkā.

Pirmās instances tiesa atzina, ka nav konstatējamas pretrunas Z paskaidrojumā ar prasības pieteikumā norādītajiem negadījuma apstākļiem, jo nepārprotami ir skaidrs, ka negadījums notika kanalizācijas lūkas defekta dēļ. Sniedzot sākotnējo paskaidrojumu, iespējams, Z nevarēja precīzi pateikt, vai vadot automašīnu ietiecās kanalizācijas vāka daļā, vai iebrauca atvērtajā lūkā, taču negadījuma apstākļi tika noskaidroti veicot notikuma vietas apskati un fotografēšanu.

AAS „Gjensidige Baltic” pieņemts lēmums un 2011.gada 10.maijā izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība (pēc rēķina saņemšanas pārskaitīta SIA „Latbema”) par 2011.gada 2.aprīlī notikušo apdrošināšanas gadījumu, kurā ceļu satiksmes negadījuma rezultātā tika bojāta SIA „Nordea Finance Latvia” īpašumā esošā un AAS „Gjensidige Baltic” apdrošinātā automašīna AUDI , valsts reģistrācijas numura zīme (lietas 45.lapa).

Pirmās instances tiesa secinājusi, ka Z automašīnai konstatētie bojājumi ir radušies tiešā cēloniskā sakarā ar uzbraukšanu kanalizācijas akas vākam.

Spriedums ir pamatots ar Ceļu satiksmes likuma 6.panta 1.punktu, kas noteic, ka ceļa pārvaldītājam ir pienākums nodrošināt, lai ceļš pastāvīgi tiktu uzturēts satiksmei drošā stāvoklī atbilstoši normatīvajiem aktiem un standartiem ceļu satiksmes drošības jomā, bet 2.punkts paredz, ka ceļa pārvaldītājam ir pienākums organizēt satiksmi un nodrošināt ceļa,

tā mākslīgo būvju un inženierbūvju, kā arī satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu uzturēšanu lietošanas kārtībā atbilstoši normatīvajiem aktiem un standartiem ceļu satiksmes drošības jomā. Savukārt 3.punktā ir nostiprināts ceļa pārvaldītāja pienākums nodrošināt, lai nekavējoties tiktu novērsti šķēršļi, kas traucē satiksmi un apdraud tās drošību, bet, ja tas nav iespējams, nodrošināt bīstamo vietu aprīkošanu ar atbilstošiem satiksmes organizācijas tehniskajiem līdzekļiem līdz šo šķēršļu likvidēšanai.

Minētā panta 8.punkts noteic, ka ceļa pārvaldītājam ir pienākums atlīdzināt personām zaudējumus, kuri tām radušies šo pienākumu neizpildes gadījumā.

Likuma „Par autoceļiem” 1.panta 2.punkts noteic, ka pilsētu ielas ir attiecīgo pašvaldību iestāžu pārziņā, un to uzturēšanas un lietošanas kārtību nosaka šīs iestādes [...].

Likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 2.punkts noteic, ka pašvaldībām ir autonoma funkcija – gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšanu [...]).

Tiesa secinājusi, ka no minētajām normām konstatējams, ka atbildētājs nav izpildījis savu pienākumu un ceļu satiksmes negadījums noticis atbildētāja bezdarbības rezultātā.

Pirmās instances tiesa, atsaucoties uz Civillikuma 1770., 1771.pantu, konstatējusi, ka prasītājiem zaudējums jau cēlies, jo saistībā ar ceļu satiksmes negadījumu ir iztērēti naudas līdzekļi, kas netiktu iztērēti, ja nebūtu noticis negadījums.

Pirmās instances tiesa atzina, ka kanalizācijas lūkas vāka defekts nevar tikt uzskatīts par nejaušu notikumu vai nepārvaramu varu, līdz ar to saskaņā ar Civillikuma 1775. un 1779.pantu zaudējums ir jāatlīdzina.

Izvērtējot nodarīto zaudējumu 280,56 LVL apmēru, tiesa ir atzinusi, ka lietā ir pierādīts, ka saskaņā ar KASKO apdrošināšanas līgumu Nr.AS 062269 no atlīdzības tika ieturēts pašrīks 140,56 LVL (lietas 25.-26.lapa) un ka automašīnas remonta laikā, lai nodrošinātu viņa ikdienas gaitas, prasītājiem nācās nomāt citu automašīnu, kā dēļ radās neplānoti izdevumi par auto nomu 140 LVL apmērā (lietas 25.-26.lapa).

Savukārt daļā par zaudējumu 500 LVL par taksometra pakalpojumu izmantošanu piedziņu, spriedumā norādīts, ka šī apstākļa pierādīšanai nav iesniegti pierādījumi, līdz ar to prasība noraidāma.

Pamatojoties uz Civillikuma 1635.pantu, prasītāji lūguši piedzīt no atbildētāja morālā kaitējuma kompensāciju 3000 LVL apmērā.

Lietā iesniegta dzimšanas apliecības kopija, kas apliecina, ka trīs dienas pēc negadījuma prasītāju ģimenē piedzimis bērns, kas savukārt apliecina faktu, ka negadījuma brīdī M bija grūtniecības stāvoklī (lietas 52.lapa). Spriedumā norādīts, ka tiesa,

nosakot morālā kaitējuma apmēru, ņēmusi vērā prasītāju ģimenes stāvokli ar negadījumu radītās neērtības, morālo pārdzīvojumu.

Atsaucoties uz Civillikuma 2391.pantu, pirmās instances tiesa atzinusi, ka ar atbildētāja prettiesisko rīcību prasītājiem radīts morālais kaitējums, taču tiesas ieskatā prasītāju norādītais morālā kaitējuma kompensācijas apmērs - 3000 LVL, ir nesamērīgs un neatbilstošs lietas faktiskajiem apstākļiem, kā dēļ tiesa atzīstot, ka nevienam nav tiesības netaisni iedzīvoties uz otra rēķina, secinājusi, ka prasītāju prasījums par morālā kaitējuma piedziņu apmierināms daļēji, proti, 280,56 LVL apmērā, līdz ar to prasījums pārējā daļā par morālā kaitējuma kompensācijas piedziņu ir noraidīts.

Spriedums daļā par tiesas izdevumu piedziņu ir pamatots ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, piedzenot no atbildētāja par labu prasītājiem proporcionāli apmierināto prasījumu apmēram samaksātās valsts nodevas daļa 84,16 LVL un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,65 LVL.

[4] Par Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2014.gada 13.februāra spriedumu daļā par M _____ piespriedā morālā kaitējuma atlīdzības apmēru, M: _____ iesniegusi **apelācijas sūdzību** (lietas 80.-81.lapa), lūdzot apmierināt prasību par M _____ radīto morālo kaitējumu 399,20 EUR apmērā.

Apelatore norāda, ka pirmās instances tiesa pamatoti secinājusi, ka M _____ atradās automašīnā AUDI _____ Ceļu satiksmes negadījuma (turpmāk – CSNg) brīdī. Kaut atbildētājs centās lietas gaitā apšaubīt šo faktu, jau pašā CSNg reģistrēšanas protokolā ir norādīts, ka automašīnā atradās viens pasažieris.

Apelatore nepiekrīt tiesas noteiktajai morālā kaitējuma summai, jo šī summa sadalāma līdzīgi - katram pa 199,60 EUR. Ja pieņem, ka tiesa piemērojusi taisnīgu atlīdzību Z _____, tad no lietas apstākļiem ir redzams, ka M _____ tika nodarīts ievērojami lielāks morālais kaitējums. Šajā gadījumā M _____ nodarītais morālais kaitējums ir vismaz trīs reizes lielāks, kā Z _____, jo M. _____ CSNg brīdī bija grūtniecības pēdējā mēnesī.

Apelatore norāda, ka tiesa nav ņēmusi vērā prasībā norādītos apstākļus, kādos ir noticis negadījums. Uz negadījuma vietu tika izsaukta ceļu policija un „BTA Insurance Company” SE palīdzības dienests, kuri fiksēja ceļu satiksmes negadījuma apstākļus.

Pēc notikušā CSNg ar Z _____ automašīnu vairs nebija iespējams pārvietoties, jo bija pārsists motora dzesēšanas radiators, tāpēc tā tika evakuēta uz autoservisu SIA „Latbema”.

Norāda, ka _____ ģimenē transportlīdzeklis ir ļoti nepieciešams, jo dzīvesvieta ir _____, Z. _____ darba vieta bija _____ (_____), bet bērna dzemdības notika _____. Pašsaprotami, ka visu administratīvo, tehnisko un juridisko jautājumu risināšana prasīja laiku un līdzekļus.

Prasītāja atsauca uz Civillikuma 1635.panta pirmo daļu un juridiskajā literatūrā norādīto, ka “Kaitējums var būt nemantisks, kas var izpausties kā neērtības, pārdzīvojumi” (*Torgāns K. Saistību tiesības. I daļa. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 1006, 179.lpp.*).

AT Senāta Civillietu departaments 26.01.2011. spriedumā SKC-40/2011 norāda, ka morālā atlīdzinājuma noteikšanā nozīme ir ne tikai atlīdzinājuma funkcijai - sniegt cietušajam gandarījumu, bet arī preventīvs raksturs - atturēt vainojamo personu no līdzīgu aizskārumu izdarīšanas nākotnē. M vēlas panākt taisnību, vainīgās puses sodīšanu un saukt Rīgas domi pie atbildības par savu neizdarību.

[5] Par Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2014.gada 13.februāra spriedumu Rīgas dome iesniegusi **apelācijas sūdzību** (lietas 83.-86.lapa), kurā lūgts noraidīt Z

un M prasību par zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzināšanu pilnā apmērā, un piedzīt no prasītājiem par labu Rīgas domei samaksāto valsts nodevu 119,76 EUR.

Apelators uzskata, ka prasības pieteikumam nav pievienoti objektīvi pierādījumi par Rīgas domes (Rīgas domes Satiksmes departamenta, kā iestādes, kura organizē Rīgas pilsētas ielu (tajā skaitā Jūrmalas gatves vietā, kur notika ceļu satiksmes negadījums) uzturēšanu) neattaisnojamas jeb prettiesiskas rīcības faktu, tostarp vainu ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanā atbilstoši norādītajiem zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumiem.

Rīgas dome gan savos rakstveida paskaidrojumos tiesai, gan arī tiesas sēdē norādīja, ka prasības pieteikumā minētais atšķiras no Z paskaidrojumiem CSNg reģistrēšanas protokolā Nr.EZ090561 (turpmāk - protokols). Bez tam, saskaņā ar protokolā norādīto CSNg noticis 2011.gada 2.aprīlī pīkst.14.43, bet policijas darbinieki CSNg vietas apskati uzsākuši plkst.15.40, kas nozīmē, ka policijas darbinieki protokolu ir sastādījuši, vadoties tikai pēc transportlīdzekļa vadītāja - Z paskaidrojuma.

Norāda, ka protokolā nav norādīti negadījuma aculiecinieki, kas varētu apliecināt negadījuma apstākļus. Transportlīdzekļa vadītāja sieva M, kas saskaņā ar prasības pieteikumā minēto atradās transportlīdzeklī CSNg brīdī, nav protokolā norādīta kā CSNg lieciniece. Pamatojoties uz minēto, konstatējams, ka nav pierādījumu, kas apliecinātu, ka transportlīdzeklis vispār uzbrauca norādītajam kanalizācijas akas vākam.

Uzskata, ka lietā nav pietiekami pierādījumi, kas apstiprinātu, ka bojājumi ir radušies uzbraucot kanalizācijas vākam. 2011.gada 4.aprīlī sastādītajā apskates protokolā eksperts ir tikai novērtējis transportlīdzekļa bojājumus, bet nav izvērtējis, vai šādi bojājumi varēja rasties, transportlīdzeklī uzbraucot uz kanalizācijas akas vāka.

Nepiekrīt pirmās instances secinājumam, ka par zaudējumiem ir atzīstami prasītāja izdevumi, kas viņam radušies, iznomājot automašīnu. Prasības pieteikumam pievienotajā rēķinā nav norādīts, cik ilgi Z nomāja citu transportlīdzekli un cik ilgi bojātais transportlīdzeklis tika remontēts.

Uzskata, ka tiesa nav izpildījusi Civilprocesa likuma 97.panta trešās daļas prasības, jo lietā iesniegtajiem pierādījumiem nav dots vērtējums.

Pārsūdzot spriedumu daļā par morālās kompensācijas piedziņu, atbildētājs norāda, ka lietā nav pierādīta Rīgas domes vaina, Rīgas dome nevar tikt uzskatīta par aizskārēju, no kura prasāms apmierinājums, Civillikuma 1635.panta izpratnē.

Spriedumā vispār nav vērtēts tieši kāds morālais kaitējums atbildētājiem nodarīts (tieši kādas konkrētajā gadījumā tiesas ieskatā ir „ar negadījumu radītās neērtības un morālais pārdzīvojums”), kādi pierādījumi apliecina šāda kaitējuma rašanos un vai radītais kaitējums ir uzskatāms par smagu (morālo ciešanu pakāpe). Līdz ar to no sprieduma nav saprotams, vadoties no kādiem apstākļiem tiesa ir noteikusi morālā kaitējuma apmēru - 280,56 LVL (399,20 EUR).

Rīgas dome uzskata, ka prasības pieteikumā norādītie emocionālie pārdzīvojumi (diskomforta sajūta, stresa situācijas abu starpā, lieki uztraukumi), kas prasītājiem radās sakarā ar atrašanos transportlīdzeklī CSNg brīdī, taksometra pakalpojumu izmantošanu un pārsēšanos no luksusa klases automašīnas Audi uz daudz lētāku nomas automašīnu VW Golf M. grūtniecības laikā, nevar tikt uzskatīti par tādām fiziskām sāpēm vai smagiem psihiskiem pārdzīvojumiem un mokām, kā rezultātā prasītājiem būtu nodarīts morālais kaitējums, kas nosakāms atbilstoši Civillikuma 1635.panta prasībām.

[6] 2014.gada 23.aprīlī tiesā saņemti atbildētāja Rīgas domes **paskaidrojumi uz apelācijas sūdzību** (lietas 89.-90.lapa), kuros norādīts, ka M apelācijas sūdzību uzskata par nepamatotu un lūdz noraidīt viņas prasību.

[7] **Tiesas sēdē** prasītāju pilnvarotais pārstāvis uzturēja prasību un M iesniegto apelācijas sūdzību, lūdzot piedzīt M labā 399,20 EUR, uzskatīja par nepamatotu atbildētāja iesniegto apelācijas sūdzību.

Tiesas sēdē atbildētāja pārstāve uzturēja Rīgas domes iesniegto apelācijas sūdzību, bet prasītājas M apelācijas sūdzību un prasību uzskatīja par nepamatotu un noraidāmu.

Motīvu daļa

[8] Civillietu tiesu kolēģija, uzklaušījusi lietas dalībniekus, pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji, Rīgas domes

apelācijas sūdzība iesniegta daļēji pamatoti, bet M apelācijas sūdzība nav pamatota.

[9] Civilprocesa likuma 426.panta pirmajā daļā noteikts, ka *apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.*

[10] Prasītāja ir pārsūdzējusi pirmās instances tiesas spriedumu daļā par M piesprietā morālā kaitējuma atlīdzības apmēru. Atbildētājs ir pārsūdzējis pirmās instances tiesas spriedumu pilnībā. Līdz ar to apelācijas instances tiesa izskata prasību pilnībā, ņemot vērā prasības summas samazinājumu.

[11] Apelācijas instances tiesa atzīst pirmās instances tiesas spriedumā ietverto pamatojumu daļā par zaudējumu 399,20 EUR piedziņu par pareizu un pilnībā pietiekamu, līdz ar to saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu pievienojas Centra rajona tiesas 2014.gada 13.februāra sprieduma motivācijai šai daļā, to neatkārtojot.

[12] Izvērtējot Rīgas domes apelācijas sūdzībā ietvertos iebildumus daļā par zaudējumu piedziņu, Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka pirmās instances tiesa ir pareizi piemērojusi likuma „Par autoceļiem” 1.panta 2.punktu un likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 2.punktu, kas paredz pašvaldībām pienākumu uzturēt savas administratīvās teritorijas, cita starpā, arī ielas, ceļus un laukumus.

Lietā nav strīda par faktu, ka Jūrmalas gatve atrodas Rīgas pašvaldības teritorijā, bet atbildētāja atbildība par pašvaldības pārziņā esošo ielu uzturēšanu izriet likuma. Lietā nav iesniegti pierādījumi, kas liecinātu, ka Jūrmalas gatves uzturēšana būtu nodota citam uzturētājam.

Ceļu satiksmes likuma 1.panta 8.punkts noteic, ka ceļa pārvaldītājam ir pienākums atlīdzināt personām zaudējumus, kuri tām radušies šo pienākumu neizpildes gadījumā.

[12.1] No Ceļu satiksmes negadījuma (turpmāk – CSNg) protokola (lietas 19.lapa) izriet, ka Z, vadot automašīnu Audi, uzbrauca kanalizācijas akas vākam, kuru no vietas izkustināja priekšā braucošā automašīna.

Apelators pamatoti ir norādījis, ka civiltiesiskās atbildības pienākums ir apspriežams, ievērojot Civillikuma 1776.pantu, saskaņā ar kuru cietušajam zaudējumu novēršanai jāveic tādi pasākumi, kas attiecīgajos apstākļos ir saprātīgi, un ka zaudējumu apmērs samazināms tādā apmērā, kādā cietušais, ievērojot pienācīgu rūpību, varēja zaudējumus novērst, taču nav argumentējis, kā tieši prasītājs būtu varējis novērst kanalizācijas vāka izkustēšanos un sadalīšanos. Savukārt, ja atbildētājs ar pienācīgu rūpību regulāri būtu pārbaudījis, kādā stāvoklī ir kanalizācijas aku vāki Jūrmalas gatvē, šāda negadījuma iespējamība būtu mazāka vai nepastāvētu nemaz.

Pārbaudot CSNg protokolu, Z pieteikumu AAS "Gjensidige Baltic" (lietas 41.lapa) un prasībā norādīto, tiesas kolēģija nevar piekrist Rīgas domes iebildumam, ka prasītāja norādītie apstākļi dažādos dokumentos nesakrīt, jo gan CSNg protokolā, gan pieteikuma apdrošinātājam redzams, ka prasītājs norāda, ka priekšā braucošā automašīna ir uzbraukusi akas vākam, tas ir sadalījis un viena tā daļa ir trāpījusi viņa automašīnai, bet pats ir iebraucis kanalizācijas lūkā. Analogiski negadījuma apstākļi ir norādīti arī prasības pieteikumā. Fakts, ka notikums nav katru reizi aprakstīts vieniem un tiem pašiem vārdiem, nemaina notikušo faktu un nevar tikt atzīts par pretrunu.

[12.2] Apelācijas instances tiesai nav pamata apšaubīt policijas sastādīto CSNg protokolu un tam pievienotos dokumentus, turklāt protokolam pievienotās fotogrāfijas apstiprina CSNg shēmā norādīto notikuma vietas attēlojumu.

Transportlīdzekļa apskates protokolam (lietas 43.lapa), kurā norādīti automašīnas bojājumi ir pievienotas automašīnas fotogrāfijas, kas uzņemtas uzreiz pēc negadījuma.

[13] Civillikuma 1779.pants noteic, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pamatoti secinājusi, ka starp atbildētāja bezdarbība, nepārbaudot kanalizācijas akas vāku stāvokli, ir cēloniskā saistībā ar atbildētāja automašīnai nodarītajiem zaudējumiem. Akas vāka sliktais stāvoklis bija par iemeslu tam, ka tas sadalījās un viena tā daļa trāpīja aizmugurē braucošajai automašīnai, bet pati kanalizācijas aka palika nenosegta un prasītājs tajā iebrauca.

Kā pamatoti secināts pirmās instances spriedumā, zaudējumu apmērs šajā daļā atbilst atbildētāja pašriskam jeb apdrošinātāja nesegtajai remontdarbu daļai - 140,56 LVL.

Tādejādi prasītājs ir pierādījis visus likumā paredzētos priekšnoteikumus, kas ir par pamatu prasības apmierināšanai šajā daļā.

[14] Prasītājs zaudējumu aprēķinā ir iekļāvis izdevumus par automašīnas nomu. Atbildētāja ieskatā minētajiem izdevumiem nav iesniegti pierādījumi.

Pirmās instances tiesā bija iesniegta 2011.gada 28.aprīļa pavadzīme (lietas 26.lapa), uz kuras ir atzīme par samaksas veikšanu par nomu un automašīnas pieņemšanu, spriedumā atzīts, ka ir apstiprināts fakts, ka samaksa par mašīnas nomu ir veikta.

Apelācijas instances tiesā prasītājs iesniedza automašīnas nomas līgumu (lietas 107.-109.lapa), no kura redzams, ka Z 2011.gada 12.aprīlī ir iznomājis automašīnu VW Golf uz laiku no 12.04.2011. līdz 28.04.2011., nosakot nomas maksu 114,75 LVL plus PVN 25,25.

Atbildētāja iebildumi par to, ka automašīnas noma nevar tikt atzīta par zaudējumiem, ir noraidāmi kā nepamatoti.

Civilprocesa likuma 97.panta pirmā daļa paredz, ka tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārlicības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Prasībā ir norādīti šādi apstākļi: prasītāja ģimenes dzīvesvieta ir _____, darbavieta _____ . Minētie fakti lietā nav apstrīdēti.

Tiesas kolēģijas ieskatā objektīvie apstākļi, kas saistīti ar Z _____ pārvietošanos Rīgas robežās no _____ uz _____ un fakts, ka sievai pēc bērna piedzimšanas bija ierobežotas pārvietošanās iespējas, kopsakarā ar faktu, ka personīgā mašīna nevarēja tikt izmantota, liecina, ka automašīnas noma un ar to saistītie izdevumi ir cēloniskā saistībā ar CSNg. Turklāt 16 dienu termiņš un samaksātā summa 140 LVL jeb 8,75 LVL dienā ir samērīgi izdevumi.

[15] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka ņemot vērā iepriekš norādītos secinājumus, minētie prasītāja izdevumi ir tiešā cēloniskā saistībā ar CSNg, kā rezultātā viņam nebija iespējams lietot savu automašīnu, līdz ar to ir uzskatāmi par zaudējumiem, kas ir piedzenami no atbildētāja prasītāja labā.

Tādejādi apelācijas instances tiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pamatoti apmierinājusi prasību daļā par zaudējumu 399,20 EUR piedziņu no atbildētāja un nesaskata pamatu šajā prasības daļā izdarīt citus secinājumus.

[16] Prasītāji lūdz piedzīt no atbildētāja viņu labā arī morālo kaitējumu, kas radies sakarā ar CSNg.

Civillikuma 1635.pants noteic, ka katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums (arī morālais kaitējums), dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot.

Atbilstoši jēdziena definīcijai ir jākonstatē: 1) neatļauta darbība; 2) ar to aizskartās cietušās personas nemantiskas tiesības vai nemantisks labums; 3) vai aizskārums ir radījis fiziskas vai garīgas ciešanas. (*Augstākās tiesas senators A.Laviņš lekcijas "Morālais kaitējums" prezentācija LTMC 31.10.2014., 5.lpp.*)

[16.1] No prasības izriet, ka Z _____ un M _____ CSNg rezultātā ir nodarīts morālais kaitējums, kas Z _____ ir izpaudies tajā apstākļī, ka viņam bija apgrūtināta pārvietošanās, zaudēta ģimenes mobilitāte, īpaši ņemot vērā gaidāmā bērna piedzimšanu un ka pēc negadījuma viņam nācās lietot zemākas klases automašīnu. Savukārt M _____ morālais kaitējums nodarīts pašā negadījuma brīdī, jo nācies pārdzīvot bailes par savu un gaidāmā bērna dzīvību un veselību, kā arī šoku par notiekošo. Pirmās instances tiesa _____

atzina, ka abiem atbildētājiem kopā pienākas morālā kaitējuma atlīdzība 399,20 EUR apmērā.

Apelācijas sūdzībās pamatoti ir norādīts, ka pirmās instances tiesa nav analizējusi Civillikuma 1635.panta dispozīcijā ietvertos kritērijus, lai noteiktu morālās kompensācijas pamatotību.

[16.2] Tiesas kolēģijas ieskatā pirmām kārtām ir izvērtējams atbildētāja apelācijas sūdzībā un paskaidrojumos norādītais iebildums, ka lietā nav gūts apstiprinājums faktam, ka kopā ar prasītāju mašīnā atradās arī viņa sieva M , prasītāja šajā lietā. Pirmās instances tiesas spriedumā šis apstāklis nav vērtēts un tiesība uz morālo kaitējumu spriedumā ir pamatota ar bērna dzimšanas apliecības iesniegšanu.

Prasītājs uzskata, ka minēto faktu pierāda apelācijas instances tiesā iesniegtās fotogrāfijas, kas uzņemtas notikuma vietā 02.04.2011. plkst.15.23 (lietas 99.-100.lapa) un tas, ka pašā CSNg reģistrēšanas protokolā ir norādīts, ka automašīnā atradās viens pasažieris. No minētajām fotogrāfijām redzams, ka uz ielas atrodas automašīna, kuras numura zīme nav saskatāma, uz ceļa izlikts avārijas brīdinājums “trijstūris” un blakus pasažiera durvīm stāv cilvēks.

Novērtējot apelācijas instances tiesā iesniegtās fotogrāfijas, secināms, ka tajās redzamā automašīna nav identificējama, līdz ar to nevar noteikt, vai tā ir prasītāja automašīna. Tāpat arī fotogrāfijā redzamais, ka blakus automašīnai stāv cilvēks, vēl neliecina, ka tā ir tieši M un ka viņa ir atradies automašīnā negadījuma laikā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 104.panta pirmo daļu, pušu un trešo personu paskaidrojumi, kuri ietver ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņu prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi tiesas sēdē pārbaudīti un novērtēti pierādījumi.

Pie apstākļa, ka policijas protokols nesatur ziņas par to, ka automašīnā negadījuma brīdī atradās tieši M un lietā nav iesniegti citi ticami pierādījumi par šo faktu, tiesas kolēģija atzīst, ka prasītāja apgalvojumi par M atrašanos mašīnā negadījuma brīdī neapstiprinās ar citiem lietā iesniegtajiem pierādījumiem, līdz ar to tiesas kolēģija atbildētāja iebildumu atzīst par pamatotu, bet prasību šajā daļā par nepierādītu.

Uz minētajiem trūkumiem tika vērsta prasītāja uzmanība arī tiesas sēdē un izskaidroti Civilprocesa likuma 93.panta ceturtais daļas noteikumi. Prasītāja arguments par to, ka M mobilais telefons negadījuma brīdī bija piesaistīts LMT sakaru tornim, kurš atrodas vistuvāk negadījuma vietai, nevar tikt atzīts par pamatotu, jo lietā nav strīds par to, kur atradās telefons, bet gan par to, vai pati M atradās negadījuma vietā.

Tā kā nav guvis apstiprinājumu fakts, ka M atradās mašīnā CSNg brīdī, tad tiesai nav pamata vērtēt, vai ir pamats noteikt M morālo kompensāciju.

[16.3] Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka lietas izskatīšanas gaitā ir konstatēts, ka atbildētāja bezdarbības rezultātā, neuzturot kārtībā pašvaldības ielu, Z tika bojāta automašīna. Nav šaubu, ka satiksmes negadījums tām personām, kas atrodas automašīnā, izsauc emocionālus pārdzīvojumus.

Lai noteiktu Z tiesību saņemt morālo kompensāciju, ir vērtējams samērīgums un tas, vai šo pārdzīvojumu raksturs un apstākļi, kādos notika negadījums uz ceļa, un sekas, kādas tas izraisīja, ir atzīstami kā tādi, kas būtu par pamatu morālā kaitējuma noteikšanai.

Tiesai nav pamata uzskatīt, ka pašam Z pēc iekļūšanas CSNg 2.aprīlī iestājās tik dziļš emocionāls satricinājums, kas izraisīja paliekošas nemateriālas sekas. Par pamatu morālā kaitējuma piedziņai nevar atzīt prasībā norādīto faktu, ka morālais kaitējums Z ir radies, jo viņam no luksusa klases automašīnas Audi nācās pārsēsties uz nomāto automašīnu VW Golf.

Tādējādi apelācijas instances tiesa nav guvusi apstiprinājumu, ka Z 02.04.2011. CSNg ir radies ne tikai mantisks, bet arī morāls kaitējums, līdz ar to prasība šajā daļā ir noraidāma kā nepamatota.

[17] Civillietu tiesu kolēģija norāda, ka pirmās instances spriedums daļā par morālā kaitējuma piedziņu neatbilst Civilprocesa likuma 193.panta piektajai daļai, uz minēto pareizi norādīts arī atbildētāja apelācijas sūdzībā.

Bez tam pirmās instances tiesa ir kļūdaini un neatbilstoši prasībā norādītajiem apstākļiem pieņēmusi, ka jautājumā par morālā kaitējuma kompensāciju ir piemērojams Civillikuma 2391.pants, kas regulē citu tiesisko attiecību un kuras dispozīcija paredz netaisnas iedzīvošanās fakta konstatēšanu gadījumos, kad atbildētājs ir guvis mantisku labumu uz prasītāja rēķina.

[18] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam - proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Prasītāji, iesniedzot prasības pieteikumu, ir samaksājuši valsts nodevu 312,35 EUR (219,52 LVL) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR (3,30 LVL) (lietas 4., 5.lapa), kopā 317,05 EUR. Prasītāja, iesniedzot apelācijas sūdzību, ir samaksājusi valsts nodevu 71,14 EUR (lietas 79.lapa).

Atbildētājs, iesniedzot apelācijas sūdzību, ir samaksājis valsts nodevu 119,76 EUR (lietas 82.lapa).

Tā kā prasība ir apmierināta daļēji, bet prasītājas M apelācijas sūdzība noraidīta pilnībā, tad prasītājiem samaksātie izdevumi par prasības iesniegšanu ir atlīdzināmi atbilstoši apmierinātajai prasības daļai jeb 23,53 EUR (samaksātie izd.317,05x apm.pras.399,20 : pras.summu 5379,28), bet izdevumi par apelācijas sūdzību M netiek atlīdzināti.

Ņemot vērā, ka atbildētāja apelācijas sūdzība atzīta par daļēji pamatotu, daļā par morālo kaitējumu 399,20 EUR jeb pusi no pirmās instances apmierinātās summas, tad no prasītājiem vienādās daļās ir piedzenama puse no samaksātās valsts nodevas jeb 59,88 EUR.

[19] No Tiesu informatīvās sistēmas pavēstu uzziņas redzams, ka Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktā paredzētie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par pavēstu nosūtīšanu pirmās instances tiesā un apelācijas instances tiesā ir 9,30 EUR.

Prasītāji, iesniedzot prasību, ir samaksājuši ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR, nesamaksātie izdevumi – 4,60 EUR, ir piedzenami valsts ienākumos no atbildētāja.

[20] Ievērojot *Euro* ieviešanas kārtības likuma 4.panta otro daļu, kas noteic, ka, sākot ar *euro* ieviešanas dienu, latos izteiktu iesākto, bet nepabeigto (neizpildīto) tiesisko instrumentu kopsummu konvertē *euro*, ievērojot Padomes noteikto maiņas kursu un šā likuma 6.pantā noteiktos noapaļošanas principus, spriedumā visas gala summas tiek izteiktas *euro*.

[21] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.¹pantu atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par naudas summu piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430., 432.-434.pantu, Civillietu tiesu kolēģija
nosprieda:

Apmierināt prasību daļēji.

Piedzīt no Rīgas domei, reģistrācijas Nr.90000064250, par labu Z ,
personas kods - , 399,20 EUR (trīs simti deviņdesmit deviņus *euro* un 20 centus) un tiesas izdevumus 23,53 EUR (divdesmit trīs *euro* un 53 centi), pavisam kopā **422,53 EUR** (četri simti divdesmit divi *euro* un 53 centi).

Piedzīt par labu Rīgas domei, reģistrācijas Nr.90000064250, tiesas izdevumus 59,88 EUR (piecdesmit deviņi *euro* un 88 centi) vienādās daļās no M , personas kods

- , un Z , personas kods - , jeb EUR 29,94 (divdesmit deviņi *euro* un 94 centi) no katra.

Piedzīt no Rīgas domes, reģistrācijas Nr.90000064250, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,60 EUR (četri *euro* un 60 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksa valstij veicama kontā:

Saņēmējs: Tiesu administrācija / Konta Nr.LV51TREL2190458019000

NMR 90001672316 / Saņēmēja banka: Valsts kase / Kods TREL22

Iemaksas mērķis: **21499** ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi

civillietā Nr.C27175312, prasītājs Z , M .

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par naudas summu piedziņu desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Dokuments, kas apliecina maksājuma izdarīšanu valsts ienākumos iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas kancelejā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa laikā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Civillietu departamentā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja

Tiesnese

Tiesnesis

paraksts

paraksts

paraksts

I.Celmiņa

M.Ābele

V.Vazdiķis

NORAKSTS PAREIZS

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu

kolēģijas tiesnese I.Celmiņa

Rīgā, 2014.gada 13.oktobrī

